

**FORENINGEN
FOR KIRKEGAARDSKULTUR**

Nye Medlemmer.

Afdeling A.

- 172 Halk Menighedsraad.
173 Sct. Nicolai Sogns Menighedsraad, Kolding.
174 Sønderborg Menighedsraad.
175 Ejby Menighedsraad (Vestfyn).
176 Skjern Menighedsraad.
177 Velling Menighedsraad.
178 Dreslette Menighedsraad.

Afdeling C.

- 666 Hr. Stenhuggermester Axel Schiøler, Jernbanegade 36, Nykøbing F.
667 Hr. Stenhuggermester J. C. M. Westerskov, Nørregade 10, Frederikshavn.
668 Hr. Stenhuggermester Harald Sørensen, Nørregade 13, Kjellerup.
669 Hr. Stenhuggermester Svend Aage Espersen, Silkeborg.
670 Hr. Stenhuggermester Henry Mortensen, Esbjerg.
671 Hr. Stenhuggermester H. Sørensen & Th. Rasch, Axeltorv, Fredericia.
672 Sognepræsten i Aunslev-Bogense pr. Hjulby.
673 Graveren i Thyregod.
674 Kirkeværgen i Bedsted Lø.
675 Formanden for Hojer Menighedsraad.
676 Hr. Anlæggartner Jørgen Olsen, Godthaabsvænge 10, København F.
677 Hr. Gaardejer M. Jensen, Kirkeby pr. Vejle.
678 Kirkeværgen for Herringe (Fr. B. Christiansen), Herringe pr. Rudme.
679 Hr. Skolebestyrer Alfred Jørgensen, Christiansfeld.
680 Hr. Handelsgartner A. Kristensen, Åarup.
681 Kirkeværgen i Vårde (G. Lund), Vårde.

Afdeling D.

- 53 Kyrkogårdsvaktmästare Henning Månsson, box 51, Degeberga, Sverige.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

- 31/8 (Demokraten): Kolind Kgd. skal udvides.
13/9 (Licitationen): Skivum-Giver Kgd. udvides af Gartner Larsen, Aars; indviet 17/9.
14/9 (Åalborg Amtstid.): Opførelsen af det nye Kolumbarium i Åalborg påabegyndes snarest (Arkitekt Carlo Odgaard).
17/9 (Fyns Stiftstid.): I Duft af Busk og Blomst og Muld paa Odense Kirkegaard.
21/9 (Socialdemokraten): Mindet ved nogle Grave.
22/9 (Åarhus Stiftstid.): Kirkegaardskultur.
24/9 (Fyns Stiftstid.): Omkring Mindelunden.

- 28/9 (Nordjyll. Soc. & Dem.): Vejgaard Kgd. udvides.
4/10 (Hejmdal): Til Graasten Kapel er paa Finansloven opført 10,000 Kr. (Arkitekt Jep Fink).
6/10 (Nakskov Tid.): Købelev Kgd. udvides.
9/10 (Skive Folkebl.): Fur Kgd. udvides.
9/10 (Randers Soc. & Dem.): Faarup Kgd. udvides.
12/10 (Fyns Tid.): Biskop Øllgaard indvier Odense Begravelseskirk. (Se Artiklen inde i Hovednumret).
12/10 (Åarhus Stiftstid.): Malling Kgd. reguleres.
13/10 (Nordjyll. Soc. & Dem.): Nørre Sundby Kgd. udvides med 1200 Gravpladser.
13/10 (Ringkøbing Amts Avis): Udvidelsen af Struer Kgd. indvies 14/10.
15/10 (Nationaltidende): Paa en Landsbykirkegaard.
17/10 (Løll. & F. Soc. & Dem.): Nakskov faar Danmarks mest moderne Ligbrændingsanlæg.
20/10 (Berl. Tid.): Rødovre Kgd. reguleres og udvides.
27/10 (Himmerland): Vesterbølle Kgd. udvides i Terrasser.
30/10 (Østsjæll. Avis): Kgd.s-udvidelsen i Faxø indvies paa Alle-Helgens-Søndag den 5/11.
1/11 (Holbæk Amts Venstrebl.): Omordning af Begravelsesvæsenet i Holbæk.
2/11 (Østsjæll. Folkebl.): Kgd.s-udvidelsen i Faxø afleveredes den 1/11.
7/11 (Jydske Tid.): Fristen for Indlevering af Tilbud paa det af Graasten Kommune udliciterede Arbejde med Planering og Garnering af den projekterede Kirkegaard i Graasten udløb i Gaar, og i Overvarelse af de Bydende aabnedes de indkomne Tilbud, nemlig fra H. O. Petz, Ensted, Dræningsarbejdet 2915,30 Kr., Materialer 889 Kr., Nicolai Wulf, Kølberg, Jordarbejdet 4847,50 Kr., Dræningsarbejdet 2681,40 Kr., Materialer 881,50 Kr., A. Andreasen, Graasten, Jordarbejdet og Planering 10,795,00 Kr., Dræningsarbejdet inkl. Arbejds løn 6596,00 Kr., Materialer 1733,00 Kr., Manner Jakobsen, Graasten, Jordarbejder 10,026 Kr., Dræningsarbejdet 2193 Kr., Materialer 1670 Kr.
Onsdag Aften holdes Sogneraadsmøde, og der vil da blive taget Bestemmelse om Arbejdets Fordeling.
6/11 (Østsjæll. Soc. & Dem.): Provst Alsbo indviede i Gaar Faxø Kgd.s-udvidelse.
8/11 (Vendsyssel Tid.): Asaa Kgd. udvides.
10/11 (Skive Folkebl.): Løvns Kgd. faar Ligkapel.
13/11 (Løgstør Avis): Vilsted Kgd. udvides med godt 1000 m².
17/11 (Berl. Tid.): En Del af Garnisons Kgd. i København er nedlagt og sælges til Bebyggelse.
17/11 (Rosk. Dagbl.): Begravelsernes Antal gaar ned.
18/11 (Åalborg Stiftstid.): Blære Kgd. er udvidet med 1800 m². Stenene fra det søndre Gærde er brugt

til en ny Mur, der er opsat af Murer Sommer. Gartner Larsen i Aars har tilplantet Kgd. Indvies 18/11.

19/11 (Fyns Stiftstid.): For nogen Tid siden kunde man i Aviserne læse om, at der i Odense var blevet indviet en Begravelseskirke. Udtrykket skurrede i mine Øren, og jeg tvivlede om, at det virkelig var en Kirke og ikke blot et Begravelseskapel, man havde indviet. Et Sted, der kun er beregnet til Begravelser, kan ikke være en Kirke. Til en Kirke hører Døbefont og Alterbord; for i en Kirke er det Livskilderne fra Gud, man samles om, og ikke Døden. Jeg fik da ogsaa siden bekræftet, at der nok var et Alterparti, men der vil næppe blive holdt Altergang; og der var ingen Døbefont. Saa det er altsaa ikke en Kirke, men kun et Kapel, der er indviet i Odense. Man har blot syntes, det lød finere at kalde det en Kirke. Men det er ikke Rummets Størrelse og Skønhed, det kommer an paa; det, som det kommer an paa, naar der tales om Kirke, er, at her er et Rum, det være sig nok saa lille og fattigt, hvor Menigheden samles ikke blot om Ordets Forkyndelse, men ogsaa om Sakramenterne, om Daab og Nadver.

Men det er betegnende nok, at man kan komme til at tale om en »Begravelseskirke«. For der er jo desværre mange Mennesker, der kun betragter Kirken som en Begravelseskirke. I det store og hele kommer de der kun til Begravelser. Hvor er det sørgeligt at se, at der ofte er flere Mennesker i Kirke til en Begravelse end til en Gudstjeneste. Hvor er det sørgeligt at opleve, at Døden kan samle flere end Livet!

Saaledes var det ikke Guds Mening. Gud vil, at vi skal samles om Livet, om det evige Livs Ord og om Livets Kilder ved Døbefont og Nadverbord. Her skal det Fællesliv skabes, der binder os sammen i en levende, glad Menighed, i Stedet for, at vi bare bliver til et stort Ligfølge, der sammen vandrer mod Graven.

Er din Sognekirke for dig bare blevet til en »Begravelseskirke«, eller har du forstaaet, at der bør ogsaa du øse af det evige Livs Kilder?

Rinkenæs, i November.

Frøde Beyer, Sognepræst.

20/11 (Aalborg Stiftstid.): Asaa Kgd.s udvidelse blev i Gaar indviet af Pastor Christiansen.

21/11 (Heimdal): Synet har besluttet Fældning af 2 Kastanjealléer paa Løgumkloster Kgd.

21/11 (Flensborg Avis): Der afholdes 28. ds. Licitation paa Kapellet i Graasten.

22/11 (Aarhus Stiftstid.): Aarslev Kgd. udvides.

24/11 (Roskilde Tid.): Ved Vallensbæk Kgd. indrettes nyt Anlæg.

27/11 (Vejle Soc.Dem.): Hvejsel Kgd. reguleres.

28/11 (Ringkøbing Amtstid.): Vandborg Kgd. udvides.

5/12 (Korsør Avis): Der paatænkes indrettet Urnehave i Korsør.

7/12 (Roskilde Dagbl.): Der opstilles Sneskærme om Kgd. i Hedehusene.

FRA NORSKE KIRKEGAARDE

5/9 (Summørsposten): Lagevåg Kgd. skal udvides.

12/9 (Dagsposten): Lademoens gamle Kgd. ligner en Losseplads.

30/9 (Drammens Tid.): Filtved Kgd. skal udvides.

2/10 (Aaresundsposten): Hareid Kgd. udvides.

12/10 (Falu Lens Tid.): Stora Tuna bygger Krematorium 1940.

13/10 (Kongsvinger Arbeiderblad): Kgd. skal udvides.

23/10 (Aftenposten): Centralkgd. i Oslo.

23/10 (Romsdalsposten): Straumsnes udvider Kgd.

25/10 (Bergens Tid.): Herdla skal have en ny Kgd.

25/10 (Velgeren): Nordsini Kgd. udvides.

2/11 (Stavanger Aftenbl.): Riska Sogn drøfter ny Kgd.

6/11 (Østlændingen): Søre Osen Kgd. udvides.

11/11 (do.): Koppang Kgd. udvides.

FRA TIDSSKRIFTERNE

Landsbygraveren Nr. 9: Vort Blad. — Nr. 10: Tilbageblik. Plantesygdomme m. m. Pension. — Nr. 11: Landsbygraverforeningen. Ferieordningen m. m.

Ignis Nr. 9: Eldbeg. Fremgångar i Tyskland. Kyrkogd.sproblem vid Tysklands nordvästra kust. Kapelkrematorium i Horsens. Högalidskyrkans Urnlund. Föreningen Sveriges kyrkogårdsf. Årsmöte. — Nr. 10: Röster från det förgångna. Elektriska krematorier. Eldbeg. och kriget. Världens nordligste krematorium (Stamsund i Norge). — Nr. 11: Svenska Krematorier. Kistens utbärning vid kreation. Arkitektsynspunkter m. m.

Der Friedhof Nr. 9: Die Richtlinien für die Gestaltung des Friedhofs. Feststellung und Forderungen. — Nr. 10: Wer trägt die Grabpflegekosten für einen indfolge eines Kraftwagenunfalles zu Tode Gekommenen? Ordnung des Leichenwesens in Hamburg. Ein Ehrenbuch für die Opfer der See. Grabinschriften. Gartenbau-Berufsgenossenschaft.

BOGANMELDELSER

Lommebog for Gartnere (N. C. Roms Forlag) 1940, er i Aar kommet noget tidligere end ellers — heldigvis. Den er praktisk; men hvorfor fører den ikke alt, hvad der kan slaas efter andetsteds, ajour — f. Eks. ang. Vore Kirkegaarde?

Johannes Tholle: Danske Urnehaver ved Aaret 1939. Særtryk af Ignis 1939. Udsendt af Dansk Ligbrændingsforening.

I det smukt illustrede Skrift har Forf. gjort et Forsøg paa at samle en Omtale af de Urnehaver i Danmark, han har et første- eller andethaands Kendskab til, og denne Omtale udtømmer sikkert paa det nærmeste Emnet.

Det skal straks siges, at det der her foreligger, er en ren kvantitativ Gennemgang, ordnet alfabetisk efter Urnehavernes Beliggenhed, og at denne Linje konsekvent følges, saaledes at Læseren præsenteres for baade godt og ondt i Blanding og selv overlades til at skønne over de i Plan eller Fotografi gengivne Arbejders Kvalitet.

Der omtales ialt 37 Byers Urnehaver og Columbarier, og Skriftet er i det hele velegnet til at vække en videre Interesse for Indrettelse af Urnehaver i Danmark. H. R.

Niels Hewe: Välsignade Växter. 240 S., 8°, ill.; Natur och Kultur, Stockholm 1939.

Pluk en maanelys Nat Urter af forskellig Slags paa en Kirkegaard, stop dem i Kirkedørens Noglehul og hent dem næste Morgen; saa har de faaet større Lægedomskraft.— Saadan lyder et af de mange gamle Raad, som gengives i Niels Hewes Bog om Helseurterne; Bogen har Undertitlen »Skrock och fakta om hundra läkeörter«; i et fornøjeligt og levende Sprog gennemgaar H. Plantemedicinens Historie, gaar fra Verdens første Apothek over Urtebøgerne til Hitlerjugend's Indsamling af Bøgefrugter og til Sovjets Arbejde med at lave Gummi af Scorzonnerødder. Skildrer derefter ca. 100 Lægeurter, — og er her baade lærerig og hyggelig at være i Selskab med.

Dansk Tidsskrift-Index. Nyt nordisk Forlag, 24. Aarg. 1938, 8°, Kbh. 1939.

Det er lidt sent paa Aaret, at dette Index foreligger; og dets Nytte vilde naturligvis være større, om det kom noget før. Med sine mangeartede Oplysninger er Indexet bleven ganske uundværlig for hvem, der arbejder med Tidsskrifter eller for hvem disse aktuelle og saglige Oplysninger er nødvendige. Og for hvem er de ikke det?

Alm. d. Gartnerf.s praktiske Haandbøger Nr. 9.

I denne populære Serie smaa Haandbøger har Konsulent **Lars Hansen** udgivet: Gødningernes Anvendelse i Gartneri og Havebrug. Det er et interessant, lærerigt og nyttigt Skrift, — rummende meget Nyt og vidnende om en Forfatter, der er særdeles hjemme i sit Emne og forstaar at behandle det populært. Har ikke mindst Bud til vore Læsere. — Som det var at vente, har man med de stigende Papirpriser, der sikkert snart maa efterfølges af stigende Bogtrykpriser, ikke kunnet holde den tidligere Pris paa 1,50 Kr. pr. Haandbog; nærv. er endog forhøjet til 2,70. Det er at haabe, at en forhøjet Pris ikke maa svække Salget af

disse Skrifter, og at det desuden gør det muligt, at udvide Sidetallet i nogle af dem.

Regnar Knudsen: Haandbog i Hjemstavnsforskning og Hjemstavnskultur. E. Munksgaards Forlag, Kbh. 1939, 8°, 432 S.

Lektor Regnar Knudsen har her skabt et digert og udmærket Værk, der rummer vægtige Bidrag fra en Del af de bedste Forskere og Forfattere paa Hjemstavnsområdet; hans Indledning giver i klare Ord, hvad man mener med Hjemstavnsbevægelse, — ikke Bybeboernes Bagstræb gennem Brug af Bondemøbler og Straataag paa Sommerhuset, men noget langt dybere og inderligere. Hjemstavnen tages op til Behandling i Afsnit om Oldforskning, Geologi, Dialekt, Bygningshistorie, Slægtsforskning, Musæer, Lov og Ret og meget andet. Haver og Haveplanter behandles desærre kun periferisk, skønt de dog giver et væsentlig Træk i vor Almuekultur og hjælper til for Forestaaelsen af andre Træk, Kirkegaardene, hvor Slægtshistorien og Folkets Tankegang saa tydeligt kommer frem, nævnes slet ikke; begge Dele er en Mangel. Ligesaa at Sagregistret er temmelig unøjagtigt. Men der er saa meget andet værdifuldt i Værket, at det bør have en Udbredelse langt ud over den Kreds af Interesserede, der beskæftiger sig med disse Emner i deres Virke. — Forlaget har sørget for nydelig Udstyrelse.

I. C. A. Carlsen-Skiødt: Fra Hovbonde til Herremand. O. Lohses Forlag, Kbh. 1939, 8° 260 S.

Carlsen-Skiødt og Morten Koch er statistisk bevist at være Landets mest læste Forfattere; førstnævntes Bøger er nu trykt i over 100,000 Eksemplarer, og der er udkommet 33 af dem. Man maa forklare denne kolosale Popularitet ved den jævne Maade, hvorpaa Forfatteren beretter om jævne Folks Liv og Levned; Læseren faar alt ind med Skeer og kan ganske lade Hjernen hvile under Læsningen; desuden er det sundt Kost, han fyldes med, moraliserende og med en happy end; saa er man sulten, vil det hele let kunne glide ned; men er man kræsen, — ja, saa er der andre Forfattere, der serverer en sværere Kost for dem, og da Smagen er saa forskellig, bliver jo (som man siger) al Maden spist, og alle Piger gift. Men de andre Forfattere naar vel aldrig til 100,000 Expl. C. S. opererer med Jord og Bønder, Gartnere og Herremænd, kirkelige og vantro, — hans fynske Smil og Hjemstavn røber ham paa en god Maade.

E. Erstad-Jørgensen: Anlægsgartneri. 2. Udg. 1939, Alm. d. Gartnerfor. Bogforlag, 8°, 306 S.

Denne nye Udgave maa hilses med Glæde; dels er en saadan praktisk Bog i sig selv meget nyttig, og dels er denne 2. Udgave for »Anlægsgartneri« betydeligt mere værd end den første. En Vinding er det

bl. a.; at de første 80 Sider fra 1. Udgave er bleven til kun 12 i 2. Udg., og har kunnet give Plads til mere aktuelt Stof. De instruktive Afsnit er ganske godt ført a' j6ur baade vedr6rende Anvisninger for Materialer og nye Planter og for den nyere Teknik; den valgte Plan til en Villahave kunde nu uden Skade have v6ret morsommere; saa stive laves dog kun meget faa Haver nuomstunder, og selv om det kan indvendes, at B6gen ikke blot skal bringe det, der er god Latin i 1939, men ogsaa hvad der kan ventes, er den som Fingerpeg sikkert helt ved Siden af. — Det skal ogsaa indvendes, at det ikke er n6dvendigt (som angivet) at l6gge Kirkegaardens Dr6nledninger i G6ngene.

Bogen maa meget anbefales alle Have-Teknikere og Have-Praktikere, — derunder ogsaa Kirkegaardsledere.

W. Boeck: Alte Gartenkunst. Eine Kulturgeschichte in Beispielen. Tegninger af Gerhard Ulrich; L. Staackmann, Leipzig 1939; 8°, 104 S.

I n6rv6rende nydelige Bog er samlet en R6kke typiske Eksempler paa Havekunst gennem Tiderne, ligefra det gode gamle 6gypten til vore Dage; de fleste Eksemplarer stammer fra Tyskland, men der findes dog bl. a. ogsaa franske (Versailles), svenske, italienske, hollandske m. fl., blot ingen danske. Illustrationerne stammer fra 6ldre og nyere Værker og er for St6rstedelen kendt; yderligere er tegnet en Del Vignetter til Bogen. En udf6rlig Litteraturliste slutter det tiltalende og underholdende Værk.

RESOLUTIONER m. m. VEDR6RENDE KIRKEGAARDE

(Fortsat fra Side 32).

I Anledning heraf skal man tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtg6relse, at den anførte Lovbestemmelse ikke paaalgger Kommunalbestyrelsen nogen Pligt til at bekoste Opf6relsen af et Ligkapel, men at det maa antages, at det ikke er usædvanligt, at Udgiften til Opf6relsen af et Ligkapel er affholdt af Kommunen, navnlig hvor Kirken var i privat Eje.

20. Juni 1936. Kirkeministeriets Skriv. (til Danmarks Lærerforening) ang. Ret for Kirkebetjentene til at modtage Vederlag for Medvirken dels ved kirkelige Handlinger, ved hvilke de ikke er pligtige at medvirke, dels ved gudelige Forsamlinger o. lign. samt saadanne Gudstjenester, ved hvilke de ikke er pligtige at f6rrette Tjeneste m. m.

I et den 28. Februar 1936 hertil indsendt Andragende har Danmarks Lærerforening forespurgt, om Kirkernes Betjente; hvis de medvirker ved Gudstjenester og kirkelige Handlinger (Begtavelser, Vielser

m. m. for udensogsboende); der f6rrettes af fremmede Præster, eller ved gudelige Forsamlinger, kirkelige M6der og lignende, hvor de i Henhold til Lov om Sognebaandsl6sning og Brugen af Kirker af 30. Juni 1922 § 21, Stk. 2 og 3, jfr. Stk. 6, ikke er pligtige at medvirke, er ber6ttigede til at modtage Honorar for en saadan Medvirken.

I Anledning heraf skal man herved meddele, at det for Sp6rgsmaalet om Kirkebetjentenes Pligt til Medvirken ved kirkelige Handlinger er uden Betydning, om den kirkelige Handling udf6res for Sognets Beboere eller for udensogsboende, idet Kirkebetjentene er pligtige at medvirke i alle Tilfælde, hvor den kirkelige Handling udf6res af en af Præsterne i det Sogn, i hvilket vedkommende Kirkebetjent er ansat, eller af andre paa deres Vegne.

Naar den kirkelige Handling ikke udf6res af Sognets egne Præster eller af andre paa deres Vegne, er Kirkebetjentene ikke forpligtigede til at medvirke, men kan, hvis deres Medvirken 6nskes, forlange Vederlag herfor, ligesom de ogsaa kan forlange Vederlag for deres Medvirken ved Gudstjenester, gudelige Forsamlinger, kirkelige M6der og lign., naar de i Henhold til Bestemmelserne i ovennævnte Lov af 30. Juni 1922 § 21, Stk. 1—2, ikke er pligtige at v6re til Stede.

25. Juni 1936. Kongl. Stadfæstelse (udfærdiget gennem Kirkeministeriet) paa Fundats for Grosserer Francis James Zachariaes Legat til Sikring af Renligholdelsen og Vedligeholdelsen af det af ham byggede Kapel i Asminderød med tilh6rende Ringm6r, Hegn, Have, Vejanlæg m. m.

Undertegnede Grosserer Francis James Zachariae, der i Anledning af, at jeg i 1910—11 har ladet opf6re et Kapel ved Asminderød Kirkegaard, oprettede et Legat med allerh6jst stadfæstet Fundats af den 18. Juli 1912 med Tillæg af 5. December 1913, erklærer herved, at det er mit 6nske, at denne fremtidig bortf6lder og erstattes med folgende Bestemmelser.

§ 1. Legatets F6rmue, der aldrig maa f6rminskes, er 20,000 Kr. — Tyve Tusinde Kroner — som er tilvejebragt ved en Legatkapital paa 8,000 Kr. og ved Opsparing af Renterne af den oprindelige Legatkapital, idet jeg selv har affholdt Udgifterne til den n6dvendige Renligholdelse af Terrainet m. m. og til den til Dato stedfundne Vedligeholdelse af Ejendommen m. v.

Legatformuen maa ikke overstige dette Bel6b, og de ved Opsparingen herved nu fremkomne 1939,66 Kr. udbetales derfor uopholdelig til »Anna M6rcks Mindelegat« tilligemed de paa Udbetalingsdagen yderligere opsparede Renter.

(Fortsættes i næste Nr.).